

ACC. N:R M. 6691 : 1-12. (Bilagga s. 1 a.)

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Hobro

Härad: Ko

Adress: Härsleholm

Socken: Stenårdshult

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940.

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sommarsåttens tid. 1-12.

Str. II: 1. 38

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

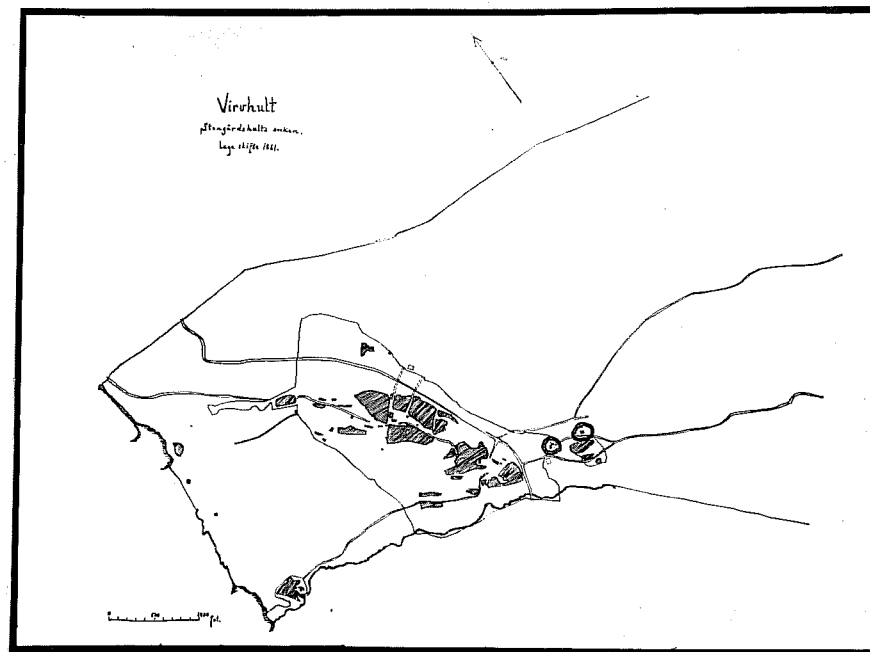
Öre. 4. 4.

ACC. N:R. 6691:1a.

Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hobroh
Härad: Mo Adress:
Socken: Stengårdshults Berättat av:
Uppteckningsår: Virfhult 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jfr. E.U. 18196 301.0.as.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M.6691.; 16.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Hobroh

Härad: Mo

Adress:

Socken: Stengårdshults

Berättat av:

Tranhult

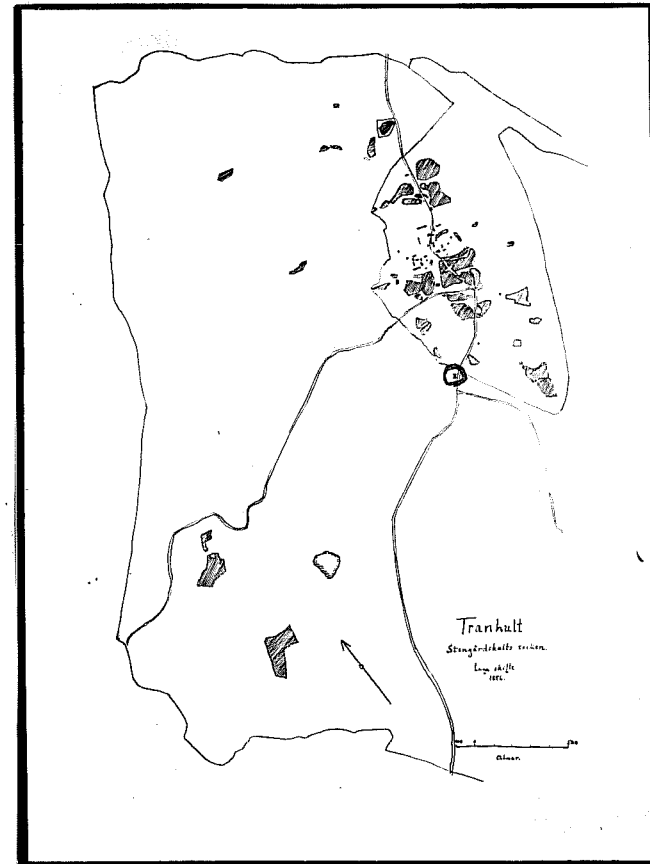
Uppteckningsår: 1940

Född år

i

E.U. 18196 301. 0.at.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6691:1.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Gunnar Hobroh

Härad:

No

Adress:

Socken:

Stenårsdals

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940.

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSomme-fähus.

Utmed vägen från Valdsåskult mot Skillingaryd ligger invid Lindskult ett par "somme-lagårdar". Den ene äges av Fridolf Svensson, den består av timmer som häststallar från gammal bod st. dyl. och har uppsatts 1902. Timringarna är i hörnen hopsatta med något som ser ut att vara lackmalt, en sorts knut som säges vara säll i trakten, ej vanlig förrän under de senare 40 åren. Denna brukas då i stället för de äldre s. k. "utknuta" eller "ackknuta". Vill huset är i ena änden byggt en fortsättning av bräder på stolpar: en torvlada. Båsen är spikade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6691: 2.
Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hobro
Härad: No Adress: _____
Socken: Slängåns hult Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1980 Född år _____ i _____

2.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och stödda med lodräta stölar i marken. Bakom korna ligger en stock i marken, "hammerstocken". Tränet i knuttimringsdelen går ej upp i gavelröstena där man hade bräder. Taket är sparrtak med spantäckning. På par hundra meter längre bort vid vägen ligger ett annat hus av samma slag, ägare Bertil Eriksson, det är en enkel brädbyggnad som även brukats till torvlada.

Sommarlagårdarna ligger blot några hundra meter från gårdarna med ödenllig väg emellan, men det ligger dock en del odlingsmark emellan. Och så ligger här intill en del torvmark, som delvis ligger emellan gårdarna och betesmarken.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6691:3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hobro
Härad: Mo Adress: _____
Socken: Stenårsdals Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Här ligger även ett par torvlador, intill sommar-
lagärarna.

I Tranhult, längre österut vid samma
landsväg, ligger en bit neråt avfartsvägen mot
Åsenhöga ett tidigare undersökt sommarfästhus.
Jfr. B 6691. Ägaren heter Eriksson, men ingen i
byn vet nu något om ålder eller annat i sam-
band med detta hus, ty allt folket är yngre här.
Båsen är ej insatta, såsom den gamla sortens:
borrhål i väggarna kan ej upptäckas i timret,
utan deras bräder är spikade upp och stödda
av lodräta lister / stötar / utmed timret. Tim-
ret går upp i rösterna. I huset ligger sand och
kalk, varför det troligen ej användes numera.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 6691: 4

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Hobro

Härad: Nö

Adress: _____

Socken: Stenquisthult

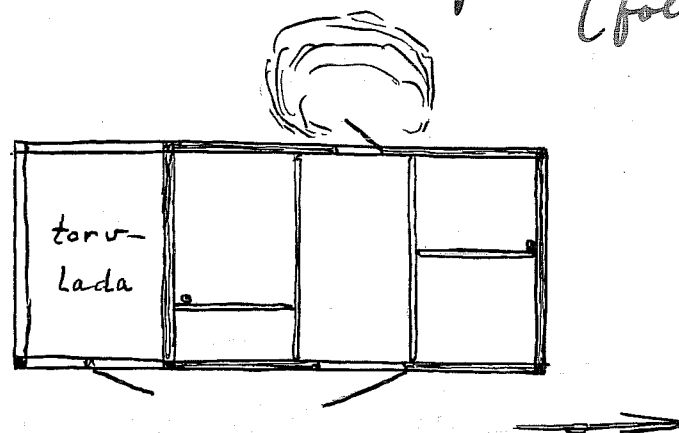
Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940.

Född år _____ i _____

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sommarlagård Lindhult.
ägare: Fridolf Svensson.
(foto fäst löst).

Skala 1:100.

ACC. N:R

M. 6691 : 5.

Landskap:

Småland

Härad:

Bo

Socken:

Stenårdshult

Uppteckningsår:

1940.

Upptecknat av:

Gunnar Hobro

Adress:

Berättat av:

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Är nu ca 70 årig man, Emil Svensson, boende
intill byn, meddelas följande: I Trauhults
by finns fyra gårdar och var och en har sin
sommarlagård, men numera har man betes-
vatten, så att sommarlagårdarna nyttjas ej
mera. En har legat grusha långt österut,
den hör till den nordligaste av gårdarna; eljest
ligger dessa hus ej så långt från gårdarna,
i skogens kant mot hiägrarna.

För längre tid sedan fanns ej sommarlagårdar,
säger Svensson, de låg väl ej ha funnits mer
än ca 50 års tid. Luman dess hade var och en
sin "drift", fäget, till var och en av gårdarna.
Man tog då kreaturen hem varje kväll.

ACC. N:R

M. 6691:6.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Sunnar Hobro

Härad:

Mo

Adress:

Socken:

Stengårds hult

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940.

Född år

i

6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vallpojke har man ej haft sedan saggsamman-
man, de hade den i borgarnas tid. Då gick
det inget stängsel i utelärken, skiftet här
här ha varit 1860, då man fick rådgågar.
Kanske det redan då byggdes sommarlagar-
da.

Preussan förklarar ordet "hammerstoch", den
stoch som ligger bakom korna i ladugården,
med: den stoch på vilken kornas efterbörd
kom ner, d. v. s. "hammer" skulle vara be-
märkning på kornas efterbörd.

✓ J. Wirohult, etc stycke NV. om Tran-
hult, ligger en byggnad som enl. uppgift
har varit sommarlagård eller sommarfähus.

ACC. N:R

M. 6691 : 7.

Landskap:

Småland

Härad:

No

Socken:

Stenungsbruk

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av:

Gunnar Hobro

Adress:

Berättat av:

Född år

i

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Huset är flyttat några hundra meter österut / det låg en stycke öster om landvägen nu ut mot Bondstorp, med ägarens gård strax väster om vägen). Ägaren, färdmästare Nalle Johansson, minns ej om huset på den tidigare byggnadsplatsen var i shiftesverksteknik. På den nuvarande platsen är det uppfört i färdst shiftesverk, alltså utan en gavelvägg som är vanlig bräddvägg. Taket är stichtak sedan 1925, senare dess bräddtak. I gavelröset finns inget timmer utan blott bräder. Huset är nu avdelat i två rum, med en halvvägg i shiftesverk. Det ena rummet är för får, det andra för kor. Korna synes blott ha varit

* / kallas :
"shiftat opp".

** / gaveln med
bräder har
timmer i rö-
set!

ACC. N:R.

M. 6691: 8.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Gunnar Hobroth

Härad: Mo.

Adress: Hårsesholm

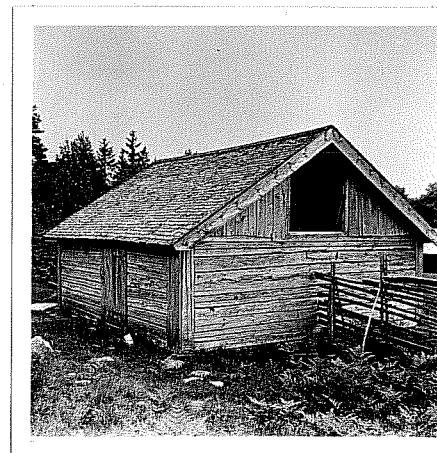
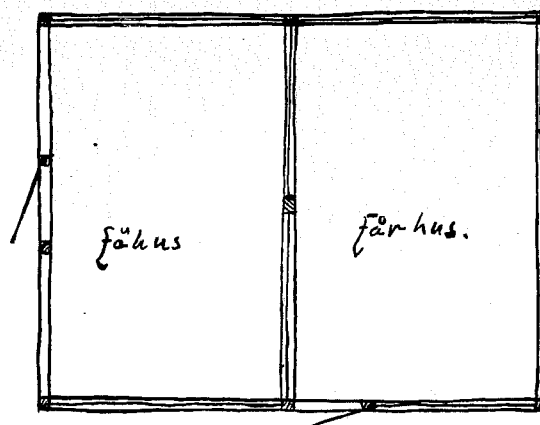
Socken: Stenårdhult.

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940.

Född år i

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ägare:
Gunn. Matte Johansson
Hårsesholm.

Skala 1:100.

Neg.
I: 10: 62

ACC. N:R M. 6691: 9
Landskap: Småland. Upptecknat av: Gunnar Hobroh
Härad: Mo. Adress: _____
Socken: Stengårdshult. Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1910. Född år _____ i _____

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bindna med kedjor, fästa i stölparna i hör-
nen. Vår minns berättaren sig ej ha sett.
Dessa bindningsätt säges ha varit på även
innan husets flyttning till den nuvarande
platsen. Laga skifte har enl. uppgift skett
år 1861. Flyttningen av huset (grund av stenan syns
ännu i marken) låg ha skett strax efter laga skif-
tet, den skedde av bekvämlighets skull, då det
så var bättre släppa ut djuren, då en smal
väg går förbi mot Bassebergs by i Åkers län.
Huset syns på 1861 års karta.

Det användes till 1920, då kor sattes in där
om nätterna; om är det blott redskapssbod.
Netsvallar som nu användes, kom igång 1929.

ACC. N:R

M. 6691: 10.

10.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Hoboh

Härad: Mo.

Adress:

Socken: Stenåsdhult

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940.

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så fråga om halmtak, säger fruj. Johansson, f. 1878 i Pung strax norr om Virehult, att han vid 5 års ålder sett hus med halmtak, men det revs då, 1883. Åren 1857-58 hade man på de första handspringade stichtaken, på en gård i Pung, sedan införde man hyvlade spånar. Eljest hade man torvtak på bostadshuset och bodarna. Halmtaken hade man på ladugårdar.

Virehult bestod av två gårdar o. 1 torp /förynt ringslöp/. Det andra stället hade även sommarlagård, men ombyggt och flyttat 1914.

På 1700 t. fanns flera bönder här, men 1856 brändes allt samman av en man ett år. Se-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6691: 11.

Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hobro
 Härad: Mo Adress: _____
 Socken: Stengårdshult Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den blev det de tre nuvarande gårdarna.
 Vägen norrut är omlagd, den gick förr mera
 åt väster. Sagesmannen kan ännu peka på
 tre stenbroar över kårren öster om gårdarna.
 Dessa stenbroar (kanske än flera fanns) lär
 ha legat i jägatornas "drifarna", till de fem
 gårdar som fanns på 1700-talet. Den gam-
 la bebyggelsen låg invid en gammal öst,
 som ännu står väl den nordligare av de
 tre nuvarande gårdarna.

"Kavlingabroar" av stöckar har man enl.
 Sagesmannen funnit i trakten, vid röjning
 i marker mot Tranhult.

Sagesmannen har omlart minne av att man ti-
 digare tog hem kreaturen, men vet ej hur dämes förhåll sig. x

Landskap: Småland.

ACC. N:R.

16691 : 12.

Upptecknat av:

Gunnar Hobro

Härad:

Mo

Adress:

Socken:

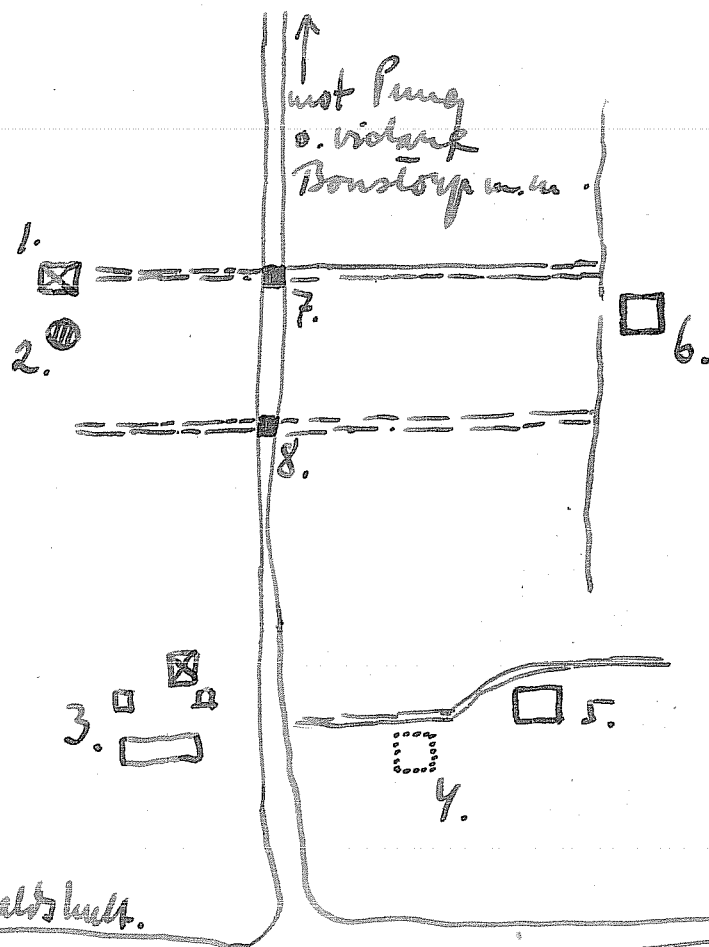
Stångårdshult.

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940.

Född år _____ i _____

12.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skissplan över Virphult.

1. gård i Virphult.
2. Odela.
3. farij. M. Johanssons gård.
4. sommarlagård, tidigare plac.
5. — " — , nuvar. " .
6. — " — , sentida, borta.
7. skenbro, borta.
8. — " — , " .